

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ 2

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Γ5 (Α΄- Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ)

ΟΔΗΓΙΕΣ

Στη συνέχεια, σας δίνεται ένα κείμενο που αναφέρεται στο φαινόμενο της παιδικής εργασίας. Αφού το διαβάσετε:

1. Να απαντήσετε στις ερωτήσεις που σας δίνονται. Μπορείτε, αν το επιθυμείτε, να χωριστείτε σε δύο υποομάδες και να μοιράσετε μεταξύ σας τα κείμενα και τις ερωτήσεις στις οποίες θα απαντήσει η κάθε υποομάδα. Οι ερωτήσεις είναι κοινές και για τις δύο ιστορίες.
2. Να γράψετε ένα πολύ σύντομο κείμενο, το οποίο θα περιλαμβάνει λίγες πληροφορίες για τις ιστορίες των παιδιών και, συνοπτικά, τις απαντήσεις που δώσατε στις ερωτήσεις. Το κείμενο θα αρχίζει έτσι: «Η ομάδα μας ασχολήθηκε με τις περιπτώσεις των... η ιστορία των οποίων έχει ως εξής...», και θα ακολουθούν οι απαντήσεις στις ερωτήσεις.
3. Να ορίσετε μεταξύ σας 1 άτομο για την παρουσίαση του τελικού κειμένου σας. Σε τυχόν ερωτήσεις των άλλων ομάδων μετά την παρουσίασή σας, να είστε έτοιμοι να απαντήσετε όλοι.
4. Πριν την παρουσίασή σας να τοποθετήσετε τις πινέζες σας στο χάρτη.
5. Ο χρόνος που έχετε στη διάθεσή σας είναι έως το τέλος της διδακτικής ώρας.

ΚΕΙΜΕΝΟ 1.

(Αφγανιστάν, σήμερα)

Η Αζίζα δεν έχει παπούτσια και ούτε είχε ποτέ. Περπατά ξυπόλητη χειμώνα - καλοκαίρι. Σκλάβα από τα τρία της χρόνια, έχει μεγαλώσει απότομα. Στα επτά της, έχει κιάλας ταλαιπωρηθεί για μια ολόκληρη ζωή, όπως και τόσα άλλα παιδιά της φυλής της. Στο Ασάρ, μια μικρή, μεθοριακή πόλη μεταξύ Αφγανιστάν και Πακιστάν, η διαβίωση είναι ένας καθημερινός αγώνας με αβέβαιη έκβαση. Δώδεκα ώρες καθημερινής δουλειάς σε ένα πλινθοποιείο αμείβονται με 100 ρουπίες, που φτάνουν για να τραφεί προχειρώς μια οικογένεια επτά ατόμων για μια μέρα. Για να κερδίσει το μεροκάματο αυτό η Αζίζα πρέπει να φτιάξει χίλια τούβλα. Το όνομά της σημαίνει στα αραβικά «η πολύτιμη». Στην τεράστια όμως παγκοσμιοποιημένη αγορά, το μικρό αυτό κορίτσι δεν αξίζει και πολλά. Φέρει στο μέτωπο, τα χέρια και τα πόδια της τα σημάδια της πραγματικότητάς της: σκούροι λεκέδες από αποστήματα που μολύνθηκαν, πληγές στα χέρια και τα πόδια, που κανένας δεν φρόντισε. Πατρός δεν την έχει δει ποτέ. Η φυματίωση που τρώει τα πνευμόνια της την ταλαιπωρεί εδώ και χρόνια. Το προσδόκιμο ζωής των Αφγανών είναι 47 χρόνια. Η Αζίζα έχει περάσει τα τέσσερα δουλεύοντας. Σε μια ηλικία που τα παιδιά στην Ευρώπη και την Αμερική με δυσκολία αποχωρίζονται τους γονείς τους για να πάνε στο νηπιαγωγείο, εκείνη είχε κιάλας μάθει να δουλεύει σιωπηλά. Από το χάραμα μέχρι το σουρούπο, με κρύο ή ζέστη, δεν μπορεί να λείψει ποτέ παρά μόνο όταν είναι «πάρα πολύ άρρωστη». Σε λίγα χρόνια, εάν τα πνευμόνια της δεν την προδώσουν, θα παντρευτεί ή μάλλον θα πουληθεί σε κάποιον περαστικό. Δεν ξέρει εάν θα είναι φτωχός ή πλούσιος, νέος ή γέρος. Θα δεχτεί τη μοίρα της όπως έκαναν και πριν από αυτήν η μητέρα και οι τρεις μεγαλύτερες αδελφές της.

(Πηγή: Εφημερίδα Ελευθεροτυπία. Το κείμενο παρατίθεται στο βιβλίο της Καλαβρουζιώτου Δ., Εκθέσεις Β΄ Γυμνασίου, εκδ. Σαββάλας)

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

(Ινδία, σήμερα)

Αν δεν δουλέψω πώς θα ζήσω;

Όνομα: Ρίνα

Τόπος κατοικίας: Πρακάς Ναγκάρ, μια παραγκούπολη στην Ανατολική Ινδία

Επάγγελμα: σπάει πέτρες

Ηλικία: πέντε ετών

«Μου αρέσει...», ψιθυρίζει ντροπαλά χωρίς να σταματήσει τη δουλειά της. Η πέτρα στις όχθες του ποταμού Μαχαράντα μετατρέπεται μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα σε χαλίκια. Έξι μέρες την εβδομάδα, ατέλειωτες ώρες κάθε μέρα. Με την ίδια βρώμικη και σκισμένη φούστα, το ίδιο βρώμικο και σκισμένο μπλουζάκι. «Θα ήθελα όμως να πηγαίνω στο σχολείο», λέει. Ολόγυρά της, οκλαδόν, επάνω στον ίδιο σωρό από πέτρες, κάτω από μαύρες ομπρέλες που κρύβουν τον ήλιο, αλλά εντείνουν τη ζέση, βρίσκονται δεκάδες ακόμη παιδιά. «Αν δε δουλέψω πώς θα κερδίσω χρήματα για να ζήσω;», ρωτά η δεκάχρονη Μίνα, σπάζοντας ταυτόχρονα πέτρες μαζί με τον αδελφό της, τον Ρατζές, που νομίζει ότι είναι έξι ετών, αλλά φαίνεται μεγαλύτερος. Κανείς εδώ δεν γνωρίζει πραγματικά πότε γεννήθηκε.

Λατομεία, ορυχεία και εργοστάσια: αυτές είναι οι δημοφιλέστερες εργασίες για τα παιδιά ενός κατώτερου θεού. Στο Σιλιγκούρι όμως, στη στενή λωρίδα γης ανάμεσα στο Νεπάλ και το Μπαγκλαντές, η οποία συνδέει τα απομονωμένα βορειοανατολικά κρατίδια με την υπόλοιπη Ινδία, πιο εύκολα βρίσκει κανείς παιδιά να εργάζονται στις όχθες του ποταμού, σπάζοντας πέτρες για να χρησιμοποιηθούν τα χαλίκια ως οικοδομικό υλικό ή μαζεύοντας άμμο για τον ίδιο σκοπό, παρά ενήλικους. Αμείβονται ανάλογα με το φορτίο. Για ένα φορτίο πέντε τόνων παίρνουν 700 ρουπίες, δηλαδή περίπου 12 ευρώ. Η Ρίνα και οι γονείς της χρειάζονται περίπου τέσσερις εβδομάδες για ένα τέτοιο ποσό. Ζουν μαζί με τα άλλα δύο παιδιά της οικογένειας, τη δώδεκα μηνών Πριγιάνκα και τον τριών ετών Βικράμ, σε μια καλύβα από μπαμπού και για βραδινό τρώνε μόνο ρύζι ή ψωμί που φτιάχνουν οι ίδιοι. Τις μέρες της πληρωμής υπάρχει, αν είναι τυχεροί, και κρέας. Τις περισσότερες μέρες δεν υπάρχουν ούτε καν λαχανικά. «Είμαστε φτωχοί, πώς να αγοράσουμε λαχανικά;», ρωτά η Λίλα, η 25χρονη μητέρα της Ρίνα. Τα μελαγχολικά της μάτια γίνονται ακόμη πιο μελαγχολικά, όταν σκέφτεται το μέλλον. Ο τρίχρονος Βικράμ «προπονεύεται» ήδη για τη δουλειά που θα πιάσει σε ένα χρόνο. Το μοναδικό του παιχνίδι, άλλωστε, είναι ένα μικρό σφυρί...

(Πηγή: Εφημερίδα Τα Νέα, 6/9/2004. Το κείμενο παρατίθεται στο σχολικό βιβλίο Κοινωνιολογίας Γ΄ Λυκείου των Κασσιμάτων Ρ., Γεωργούλα Στ., Παπαϊωάννου Μ., Πράνταλου Ι., σελ.127)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Πότε διαδραματίζεται η ιστορία των παιδιών;
2. Σε ποιες χώρες;
3. Ποια είναι η ηλικία τους; (αν δεν προκύπτει από το κείμενο γράψτε την ηλικία στην οποία πιστεύετε εσείς ότι είναι)
4. Σε ποιες δουλειές εργάζονται;
5. Για ποιους λόγους εργάζονται;
6. Ποιες είναι οι συνθήκες εργασίας τους;
7. Ποια είναι η αμοιβή τους; (αν υπάρχει)
8. Ποια δικαιώματα πιστεύετε ότι στερούνται;